

COMPETITIVITATEA ABSOLVENȚILOR PE PIAȚA MUNCII DIN PERSPECTIVA (NE) PARTICIPĂRII LA ACTIVITĂȚILE EXTRACURRICULARE

BAJAN Maia

*Academia de Studii Economice a Moldovei, bd. Bănulescu-Bodoni, 59
bajan.maia@ase.md*

Abstract.

Extracurricular activities are part of the sphere of non-formal education, in which students can participate outside the study program. Through these activities, students develop certain skills, some skills through the use of modern strategies, positive approaches that arouse their creativity and interest in a particular field. They contribute to the social and personal development of future specialists, pursuing various goals: scientific character, leadership, artistic, sports, health education, etc. The involvement of students in extracurricular activities aims to offer those interested and involved alternatives to education, such as: developing interpersonal skills (participation in research projects and scientific conferences / symposia), teamwork (initiation and implementation of projects), to express freely (debate clubs, learning style skills), to do things he likes through a predominant intellectual effort.

Cuvinte-cheie: activități extracurriculare, competențe academice, competențe profesionale, angajabilitate.

JEL Classification: I21, I25

Introducere.

Activitățile extracurriculare nu intră în domeniul curriculumului oficial al programului de studii superioare, dar au finalități menite să susțină în mod direct dezvoltarea competențelor promovate prin programele de studii, au caracter complementar activităților de învățare, urmăresc lărgirea și aprofundarea informației și cultivă interesul pentru diferite domenii de cunoaștere. Astfel de activități funcționează, în general, cu rol de „curriculum suplimentar”.

Educația extracurriculară, adică educația de dincolo de procesul de învățământ, apare sub două aspecte principale:

1. *educația informală* – reprezintă influența incidentală a mediului social transmisă prin situațiile vieții de zi cu zi;
2. *educația non-formală*, care se realizează fie în sistemul de învățământ, fie în cadrul unor organizații/instituții cu caracter educativ.

Aceste activități extracurriculare fac parte din sfera educației non-formale, la care pot participa studenții în afara programului de studii. Prin aceste activități studenților li se dezvoltă anumite abilități, unele competențe, într-un mod mai puțin rigid, prin folosirea unor strategii moderne, a unor abordări pozitive care le stârnesc creativitatea și interesul pentru un anumit domeniu. Ele contribuie din plin la dezvoltarea socială și la cea personală a viitorilor specialiști, urmărind scopuri variate: caracter științific, leadership, artistic, sportiv, vocațional, interacțiune socială, recreere și educație pentru sănătate, autodisciplină și creștere a încrederii în sine. Implicarea studenților în activități extracurriculare are menirea de a oferi celor interesați și implicați alternative la educație, precum: dezvoltarea unor abilități interpersonale (participări în proiecte de cercetare și conferințe/simpozioane științifice), muncă în echipă (inițierea și implementarea unor proiecte), să se exprime liber (cluburi de dezbateri, deprinderi de însușire a stilului de învățare), să facă lucruri care îi plac printr-un efort intelectual predominant.

Activitățile academice extracurriculare, sunt folosite atât ca măsură a calității programelor educaționale desfășurate la nivel de licență/master, cât și ca punct de atragere potențiali clienți (studenți/masteranzi), prin înregistrare de efecte (pozitive și negative) ale participărilor acestora. Implicarea studenților la asemenea activități conduce spre creșterea performanțelor curriculare, precum și facilitarea procesul de învățare și fundamentarea cunoștințelor dobândite la cursuri, dacă

între aceste activități există suficiente puncte comune. Pe de altă parte, dacă între aceste activități nu există puncte comune, participarea la activitățile extracurriculare poate afecta negativ performanțele studenților, deoarece acestea necesită resurse intelectuale și timp, care deseori sunt utilizate în defavoarea activităților academice clasice (prevăzute în programul de studii).

Mai mult, astfel de activități extracurriculare contribuie la creșterea șanselor de angajare ale absolvenților care se consideră un indicator important pentru a evalua nu doar eficacitatea acestora în îmbunătățirea calității resursei umane, dar și pentru a decide dacă beneficiile aduse din această perspectivă depășesc costurile directe, indirecte și de oportunitate (atât pentru instituție cât și pentru studenți). Dacă beneficiile sunt mai mari decât costurile, instituțiile de învățământ pot crește calitatea acestor programe, investind în activități care duc la o mai mare angajabilitate a absolvenților.

Analiza literaturii de specialitate.

În literatura de specialitate americană, un grup de autori (Cole M.S., Rubin, R.S., Feild, H.S. și Giles, W.F.) au realizat un studiu empiric asupra a trei categorii de factori: performanțe academice, experiență profesională și activități extracurriculare care pot influența percepția angajatorilor asupra angajabilității absolvenților. Aplicații ale căror CV-uri au fost evaluate ca fiind slabe la toate cele trei categorii au obținut cel mai redus rating de angajabilitate (altfel spus, evaluatorii nu ar fi dorit să îi angajeze), în timp ce aplicații care au excelat la toate cele trei categorii au obținut cel mai ridicat rating de angajabilitate (sunt percepuți de către angajatori/evaluatori ca fiind mai dezirabili) [4, p. 334].

Performanțele academice sunt puternic corelate cu angajabilitatea absolvenților, aplicații cu performanțe academice ridicate fiind bine evaluate, chiar dacă nu au excelat și în ceea ce privește celelalte două categorii – performanțele academice par a fi factorul cu cea mai ridicată importanță dintre cei trei. Chiar dacă aplicații nu au obținut scorul maxim pentru toți factorii, studiul relevă existența unor combinații de factori care pot crește angajabilitatea absolvenților:

- ✓ în lipsa unei experiențe profesionale considerabile, performanțele academice excepționale și implicarea extensivă în activități extracurriculare conduc la obținerea unui rating favorabil, și
- ✓ în lipsa unor performanțe academice excepționale, experiența profesională și implicarea în activități extracurriculare determină creșterea nivelului de angajabilitate.

Cercetătorii americani au folosit un eșantion de 618 studenți ai unei universități din SUA pentru a testa dacă:

- studenții care participă în diferite cluburi sau activități de echipă își dezvoltă abilitățile interpersonale (capacități de luare a deciziilor, muncă în echipă, comunicare și inițiativă) mai mult decât cei care nu participă;
- studenții care au poziții de leadership dezvoltă mai bine aceste abilități decât ceilalți;
- implicarea generală în aceste activități este un bun predictor pentru abilitățile interpersonale mai avansate.

Reieșind din cele expuse, cercetătorii americani conclud că angajatorii pot folosi implicarea în activități extracurriculare în procesul de recrutare ca și indicator indirect pentru abilitățile interpersonale ale candidaților.

Un alt grup de cercetători (Kwok L., Adams C.R., și Price M.) atrag atenția asupra posibilității ca angajatorii să ia în considerare doar acele activități extracurriculare relevante pentru specificul domeniului de angajare. Aceștia conclud că recrutorii din domeniul hotelier (cazare) își bazează decizia pe capacitățile de leadership, experiența profesională relevantă, potrivirea cu organizația, poziția vizată și personalitatea candidaților (studiul se bazează pe 22 de interviuri structurate cu reprezentanți ai 14 companii) [6, pp. 372-399].

Cercetătorii Roulin N. și Bangerter A. sesizează că în epoca educației de masă studenții sunt conștienți că diploma nu mai garantează accesul la un loc de muncă. În acest context, studenții își îndreaptă atenția spre activități extracurriculare pentru a adăuga plus valoare studiilor și a obține un avantaj

competitiv în relație cu ceilalți absolvenți. Pe baza a 66 de interviuri cu studenți implicați în diferite activități extracurriculare, cercetătorii afirmă că studenții implicați în diferite activități extracurriculare folosesc aceste activități pentru a se distinge de competitorii de pe piața muncii, dovedind o abordare pro-activă atât în domeniul educației, cât și în cel al angajabilității [10, pp. 21-47].

De asemenea, într-o altă cercetare, Roulin și Bangenter încearcă să explice implicarea studenților în activități extracurriculare, distingând între motive interne (pasiunea pentru o anumită activitate) și externe (pentru a-și îmbogăți CV-ul). Astfel, deși studenții se implică în activități extracurriculare din motive interne, motivele externe devin mai importante pe măsură ce aceștia se apropie de momentul intrării pe piața muncii, sau pentru cei ce dețin poziții de leadership. Astfel, presiunea resimțită de studenți din partea pieței muncii este o componentă cheie a implicării în activități extracurriculare [9].

În cercetarea sa, Chia Y.M. a analizat modul în care performanțele academice, participarea la activități extracurriculare și inteligența emoțională influențează angajabilitatea (mai exact etapa interviului). Studiul a scos în evidență următoarele [2, pp. 75-93]:

- ✓ performanțele academice și participarea la activități extracurriculare sunt importante în cazul primului interviu;
- ✓ interviul inițial și inteligența emoțională sunt importante pentru a obține cel de-al doilea interviu;
- ✓ posturile sunt oferite candidaților în funcție de inteligența emoțională a acestora și modul în care se comportă în cadrul interviurilor.

Cu alte cuvinte, performanțele academice și participarea la activități extracurriculare pot să atragă atenția angajatorilor/evaluatorilor asupra unui anumit candidat (contribuind astfel la angajabilitatea acestuia), dar pe durata procesului de recrutare, inteligența emoțională și modul în care fac față interviurilor devin mai importante.

Metodologia de cercetare.

Pornind de la analiza literaturii de specialitate, au fost identificate o serie de indicatori care prezintă interes pentru tema de cercetare și care au fost incluse în instrumentul de colectare a datelor. Pe baza analizei datelor colectate, chestionarul utilizat include doi indicatori referitor la: (1) relația între activitățile extracurriculare și performanțele academice, și (2) relația între activitățile extracurriculare și angajabilitate.

Eșantionul de cercetare include răspunsurile a 93 de respondenți, dintre care 65 (70%) provin din partea absolvenților/ studenților ce și-au făcut/ își fac studiile la învățământ cu frecvență și 28 (30%) – din partea absolvenților/ studenților de la învățământ cu frecvență redusă. Majoritatea respondenților au absolvit/ fac studiile la specialitatea Contabilitate, ASEM.

Chestionarul cuprinde întrebări cu răspuns de tip închis (prin acordarea punctelor: 5-Acord total; 4-Acord; 3-Nici/nici; 2-Dezacord; 1-Dezacord total) și întrebări de tip deschis care oferă mai multă libertate respondenților. Astfel, informațiile obținute prin intermediul chestionarului sunt atât cantitative, cât și calitative. Răspunsurile legate de activitățile extracurriculare vis-a-vis de performanțele academice și respectiv de angajabilitatea în câmpul muncii sunt măsurate utilizând scala Likert.

Rezultatele cercetării bazate pe activități extracurriculare și performanțe academice.

Activitățile extracurriculare trebuie să fie privite ca un mod de realizare, de dezvoltare emoțională, socială și intelectuală a studenților. Aceste activități permite studenților să descopere nu doar experiențe prin noi dimensiuni ale vieții reale, ci și să exploreze și să-și rezolve nedumeririle, să se angajeze în discuții etc. Datorită acestor activități, studenții dețin ocazia perfectă care le permite dezvoltarea relațiilor inter-umane de lungă durată, având în vedere că au posibilitatea să participe la cercuri împreună cu alți semeni cu care își pot împărtăși aceleași pasiuni și interese.

Un element important a activităților extracurriculare constă ca studenții trebuie să se plieze pe necesitățile personale și să se bucure de realizarea acestor interese. Educația extracurriculară are un rol important în formarea personalității studenților, a dezvoltării armonioase a intelectului acestora, adică ține nu doar de dezvoltarea personală a acestora, ci și de cea profesională. Îmbinarea educației formale, existentă în universități pe baza programului curricular și a informației non-formale bazată pe activitățile extracurriculare în cadrul instituțiilor sau în afara acestora, au drept scop dobândirea de către tineri a cunoștințelor și competențelor care să le permită continuarea educației de-a lungul întregii vieți.

Instrumentul de colectare a datelor analizează relația între activitățile extracurriculare și performanțele academice în baza figurilor 1-5.

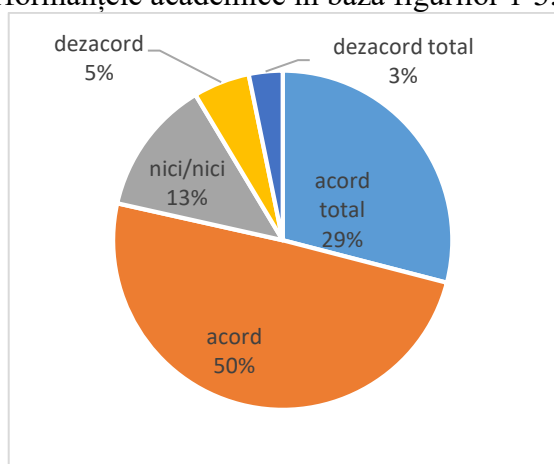

Figura 1. Contribuția activităților extracurriculare la creșterea performanțelor academice

Sursa: elaborat de autor în baza sondajului

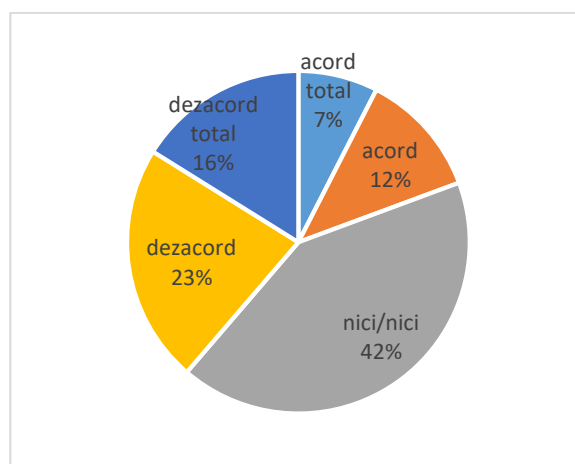

Figura 2. Reușita academică mai înaltă dacă nu aș fi participat la activități extracurriculare

Sursa: elaborat de autor în baza sondajului

În baza chestionarului efectuat, din 93 de răspunsuri referitoare la itemul prezentat în figura 1 ce ține de Contribuția activităților extracurriculare la creșterea performanțelor academice, 27 respondenți (29%) și-au exprimat acordul total, cu această afirmație și 46 respondenți (50%) și-au dat acordul; în total, 79% dintre respondenți au afirmat că participarea la activitățile extracurriculare le-a îmbunătățit performanțele academice, în timp ce doar 8 dintre participanți la sondaj au afirmat că participarea lor la activitățile extracurriculare nu a influențat într-un mod pozitiv performanțele academice.

Cu toate acestea, răspunsurile la afirmația Reușita academică mai înaltă dacă nu aș fi participat la activități academice prezentate în figura 2, adică studenții ar fi acordat mai mult timp pentru pregătirea cursurilor și temelor din curricula universitară pentru a obține o reușită academică mai înaltă. Deci, din 93 de răspunsuri, doar 18 respondenți (19%) au fost de acord că dacă nu ar fi fost implicați în activități extracurriculare ar fi alocat mai mult timp pentru pregătirea cursurilor și temelor, în timp ce 36 respondenți (39%) nu au fost de acord cu această afirmație și 42% dintre participanți la sondaj nu cred că și-ar fi majorat reușita academică prin neparticiparea la activități extracurriculare.

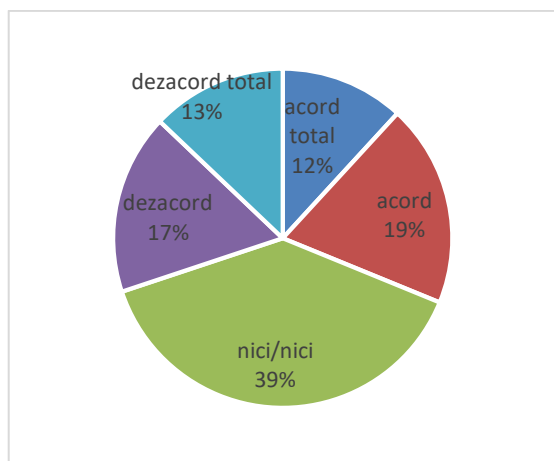

Figura 3. Timp suplimentar acordat familiei/prietenilor dacă nu aș fi participat la activități extracurriculare

Sursa: elaborat de autor în baza sondajului

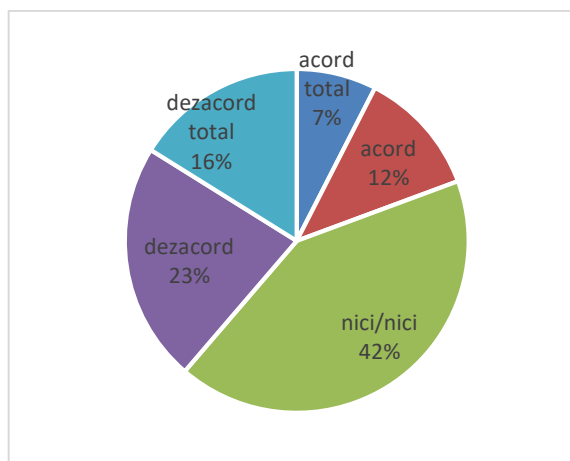

Figura 4. Completarea activităților academice cu activitățile extracurriculare

Sursa: elaborat de autor în baza sondajului

Participarea la activitățile extracurriculare pare să afecteze aspectele legate de viața familială și personală, conform răspunsurilor care indică poziționarea față de afirmația Timp suplimentar acordat familiei/prietenilor dacă nu aș fi participat la activitățile extracurriculare prezentată în figura 3. Astfel, 31% (29 de respondenți) au manifestat acord cu această afirmație, în timp ce 30% (28 de participanți) au manifestat dezacord și peste 36 de respondenți (39%) nu cred că și-ar fi făcut timp suplimentar pentru a petrece cu familia sau prietenii.

Răspunsurile la afirmația Activitățile academice au fost completate cu activitățile extracurriculare (figura 4), prezintă faptul că majoritatea studenților cred că activitățile extracurriculare la care au participat sunt în concordanță cu activitățile academice normale și le completează unele competențe profesionale. 19% (18 de respondenți) au fost de acord, în timp ce doar 39% (36 respondenți) și-au manifestat dezacordul. Majoritatea respondenților 42% (39 participanți) nu cred că participarea la activitățile extracurriculare le-a afectat în mod pozitiv/negativ performanțele academice.

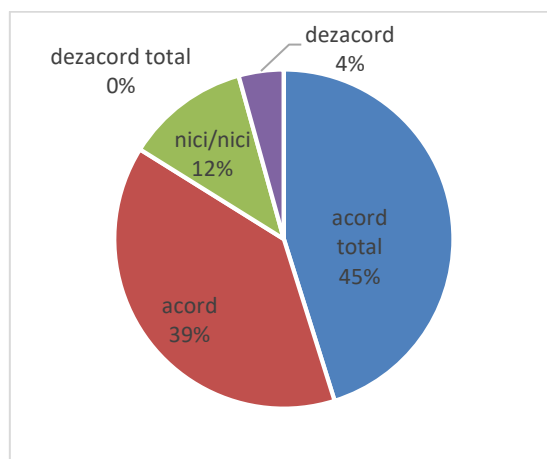

Figura 5. Recomandarea colegilor/studenților de a participa la activități extracurriculare

Sursa: elaborat de autor în baza sondajului

În urma sondajului efectuat, 84% (78 de respondenți) recomandă și altor studenți/colegi participarea la activitățile extracurriculare pe lângă cele activități prevăzute de curricula universitară, în timp ce doar 4% dintre participanți nu vor face această recomandare și 12% dintre respondenți se abțin de a îndemna alți colegi și studenți pentru a participa la activități extracurriculare.

Există diverse modalități (identificate de respondenți) de creștere a calității activităților extracurriculare din perspectiva îmbunătățirii competențelor academice dobândite prin participarea la acestea. Deoarece aceste informații au fost colectate folosind metode de cercetare calitative (întrebări cu răspuns deschis), au fost analizate și prezentate acele informații care au fost oferite într-o formă similară de mai mulți respondenți. Astfel, în tabelul 1 sunt prezentate competențele academice dobândite în urma participării la activitățile extracurriculare, precum și recomandări de îmbunătățire a acestora.

Tabelul 1. Competențe academice dobândite și recomandări de îmbunătățire a activităților extracurriculare

Competențe academice dobândite în urma participării la activitățile extracurriculare	Recomandări de îmbunătățire a activităților extracurriculare din perspectiva competențelor academice
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Abilități de comunicare și argumentare. ✓ Practică managerială/leadership. ✓ Capacitatea de a sintetiza/analiza informațiile. ✓ Aptitudini de a susține o lucrare în fața unui public. ✓ Organizarea/gestionarea timpului. ✓ Cunoștințe noi în domeniul de cercetare. ✓ Acumularea de experiență în realizarea cercetări științifice. ✓ Coordonare și gândire strategică. ✓ Competențe privind munca în echipă. ✓ Asumarea riscurilor și a responsabilităților. ✓ Elaborarea instrumentelor de cercetare, aplicare, colectare și interpretare a datelor. ✓ Comunicare inter/transdisciplinară cu colegi de la alte specializări. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Organizarea de dezbateri la nivel de promoții, înființarea unui club de dezbateri. ➤ Continuarea promovării activităților extracurriculare existente/noi, precum și identificarea unor modalități pentru a motiva studenții să participe la acestea. ➤ Creșterea cerințelor și a dificultății intelectuale ale activităților extracurriculare și o mai bună recompensare a efortului depus. ➤ Organizarea activităților extracurriculare în forma unor competiții ca să fi mai atractive. ➤ Implicarea profesorilor în încurajarea studenților de a participa la activitățile extracurriculare. ➤ Încurajarea studenților din anul I de facultate, ciclul Licență să participe la activități extracurriculare. ➤ Implicarea studenților în organizarea activităților extracurriculare.

Sursa: elaborat de autor în baza chestionarului

Rezultatele cercetării bazate pe activități extracurriculare și angajabilitate.

Universitățile trebuie să asigure piața muncii cu personal calificat potrivit necesităților. În situația în care acest obiectiv nu este de atins de către instituțiile de învățământ superior – devine actuală problema încadrării absolvenților pe piața muncii, asigurarea lor cu locuri de muncă. În acest context, devine actuală și primordială buna și eficienta cooperare dintre învățământul superior și piața muncii, pentru care este destinat produsul instituțiilor de învățământ superior. În ultimul timp, piața muncii cere de la sistemul de învățământ superior satisfacerea necesităților sale socio-economice în resurse umane calificate, iar piața învățământului superior satisface nevoile individuale ale persoanelor în obținerea studiilor superioare.

Nivelul orientării programelor de învățământ spre piața muncii devine un indicator principal al eficienței învățământului superior și al calității pregătirii viitorilor specialiști. Orientarea spre necesitățile și cerințele pieței muncii se realizează prin colaborarea sistematică a instituțiilor de învățământ cu viitorii angajatori. Universitățile de învățământ superior trebuie să reacționeze rapid și flexibil la schimbările previzibile ale pieței muncii. Astfel, datele monitorizării pieței muncii, precum și schimbarea cererii față de competențele absolvenților trebuie să servească pentru universități un punct de orientare. Instituțiile trebuie să introducă schimbările/modificările necesare în planurile de

învățământ, care vor asigura absolvenții acestor programe cu competențele profesionale, ce corespund cerințelor pieței muncii.

Instrumentul de colectare a datelor analizează relația între activitățile extracurriculare și angajabilitatea pe piața muncii prezentate în figurile 6-8.

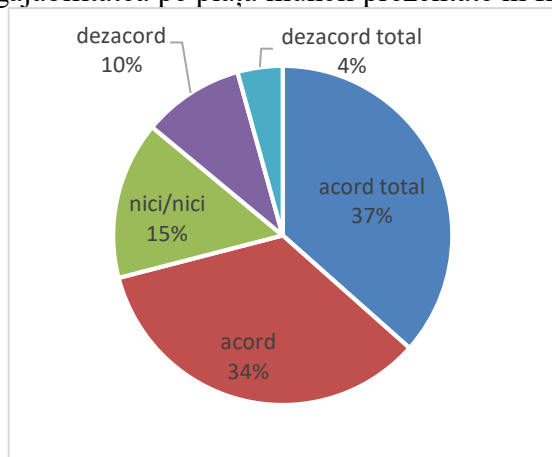

Figura 6. Influența activităților extracurriculare la găsirea unui loc de muncă

Sursa: elaborat de autor în baza sondajului

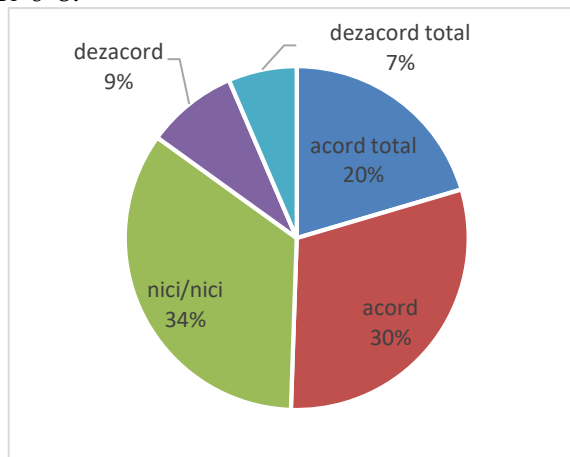

Figura 7. Aprecierea de către angajatori participarea studenților în activitățile extracurriculare

Sursa: elaborat de autor în baza sondajului

În baza chestionarului efectuat, 71% (66 de respondenți) consideră că activitățile extracurriculare în care au fost implicați îi pot ajuta/i-au ajutat în găsirea unui loc de muncă (figura 6), în timp ce doar 14% (13 participanți) și-au manifestat dezacordul cu această afirmație. Ținând cont de răspunsurile primite, participanții la sondaj au o opinie pozitivă legată de modul în care participarea la activitățile extracurriculare îi poate ajuta/i-a ajutat în găsirea unui loc de muncă.

De asemenea, 50% dintre respondenți sunt de părere că angajatorii iau în considerare participarea la activitățile extracurriculare în momentul angajării (figura 7), în timp ce doar 16% au manifestat dezacord cu această afirmație, iar 34% dintre participanții la sondaj nu sunt încrezuți că angajatorii vor lua în considerație participarea la diverse activități extracurriculare, care cu siguranță dezvoltă unele competențe profesionale.

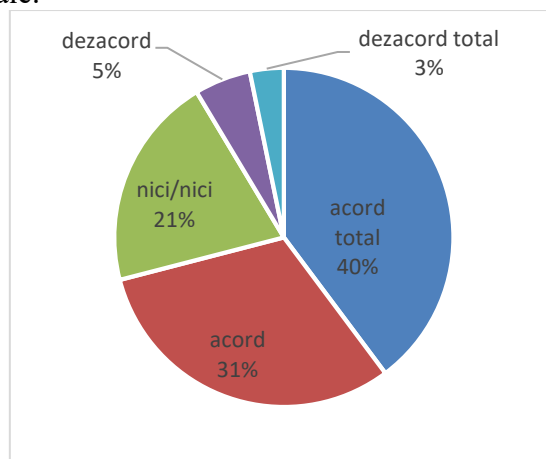

Figura 8. Dezvoltarea competențelor profesionale prin participarea la activități extracurriculare

Sursa: elaborat de autor în baza sondajului

Opiniile pozitive ale respondenților referitoare la modul în care activitățile extracurriculare contribuie la găsirea unui loc de muncă prin prisma faptului că angajatorii țin cont de acestea poate fi explicat prin percepția unei legături între activitățile extracurriculare și competențele profesionale. Astfel, marea majoritate 71% (66 respondenți) au manifestat acord vis-a-vis de afirmația Activitățile extracurriculare participă la dezvoltarea competențelor profesionale, în timp ce doar 8 participanți nu

sunt de părere că participarea la activitățile extracurriculare le-a dezvoltat/îmbunătățit competențele profesionale și 21% sau 19 persoane dintre respondenți sunt neutri față de această afirmație.

La nivel european, absolvenții la angajare trebuie să posede anumite abilități/competențe, precum: lucrul în echipă, abilitatea de a folosi computerul, adaptarea la situații noi, abilitățile de comunicare, capacitatea de analiză și rezolvare a problemelor, capacitatea de planificare și organizare, capacitatea de luare a deciziilor și cunoașterea limbilor străine. Toate abilitățile/competențele cerute pe piața muncii, relevante la angajare sunt dezvoltate prin participarea studenților la activități extracurriculare. Astfel, se poate concluda că participarea studenților la astfel de activități crește angajabilitatea acestora, oferindu-le competențe și abilități cerute pe piața muncii. Mai mult ca atât, percepția respondenților referitoare la competențele profesionale dobândite pare a fi în acord cu cerințele/așteptările generale existente pe piața muncii cu privire la angajabilitate.

În urma rezultatelor obținute la chestionarea studenților, s-au stabilit diverse modalități de creștere a calității activităților extracurriculare din perspectiva îmbunătățirii competențelor profesionale dobândite prin participarea la acestea, fiind colectate prin metode de cercetare calitative și prezentate doar acele informații care au fost oferite într-o formă similară de mai mulți respondenți. Astfel, în tabelul 2 sunt prezentate competențele profesionale dobândite în urma participării studenților la activitățile extracurriculare, precum și recomandări de îmbunătățire a acestora.

Tabelul 2. Competențe profesionale dobândite și recomandări de îmbunătățire a activităților extracurriculare

Competențe profesionale dobândite în urma participării la activitățile extracurriculare	Recomandări de îmbunătățire a activităților extracurriculare din perspectiva competențelor profesionale
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Gestionarea/managementul eficient al timpului. ✓ Rezolvarea unor probleme nou apărute. ✓ Organizarea sarcinilor la locul de muncă. ✓ Dezvoltarea relațiilor sociale și capacitatea de lucru în echipă. ✓ Dezvoltarea unor calități de lider/manager (capacitate de coordonare a unor activități). ✓ Analiza datelor și gândire critică. ✓ Documentare/cercetare. ✓ Competențe practice, de transpunere a cunoștințelor teoretice în situații practice. ✓ Capacitatea de a vorbi în public. ✓ Posibilitatea de a asuma diverse roluri și funcții în cadrul unor grupuri profesionale, inclusiv funcții de conducere. ✓ Capacitate de autoevaluare. ✓ Competențe transversale, precum gândirea creativă. ✓ Cunoștințe legislative. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Universitățile trebuie să dezvolte cât mai multe aplicații practice care să implice comunicarea de grup. ➤ Existența mai multor programe extracurriculare diverse ar putea încuraja un număr mai mare de studenți să se implice. ➤ Universitățile trebuie să ofere posibilitatea participării la mai multe stagii de practică profesională sau internshipuri. ➤ Axarea activităților extracurriculare pe subiecte care să vizeze piața muncii, integrarea pe piața muncii, studii de piață, etc. ➤ Invitarea unor persoane pentru a împărtăși studenților experiența profesională. ➤ Diversificarea activităților de cercetare, orientarea spre problemele practice și reale ce ar conferi participanților la activitățile extracurriculare o pregătire mai bună pentru a intra pe piața muncii. ➤ Implicarea studenților în mod activ într-un număr mai mare de conferințe, simpozioane, mese rotunde, training-uri, concursuri în scopul acumulării de competențe multidisciplinare și transversale care ar contribui la creșterea calității pregătirii profesionale a absolvenților.

Sursa: elaborat de autor în baza chestionarului

Concluzii și recomandări.

Gradul de realizare a potențialului uman al fiecărei țări este în strânsă legătură cu eficacitatea și durabilitatea conexiunilor între sistemul educațional și viața socială. Aceste relații se materializează, în particular, prin raporturile între educație/ formare și piața muncii. Un sistem educațional, care nu

este apt să „producă” conform necesităților pieței muncii și, mai ales, să anticipeze aceste necesități, este generator de forță de muncă, care nu își va găsi aplicare, adică un loc de muncă potrivit calificării și așteptărilor, și, respectiv, care nu se va integra în viața socială.

Prin alte cuvinte, sistemul de învățământ trebuie să creeze condiții și oportunități pentru realizarea de către fiecare individ a celor patru dimensiuni ale educației:

- învățarea pentru a ști, care vizează educația formală;
- învățarea pentru a face, care presupune perfecționarea la locul de muncă;
- învățarea conviețuirii, care se referă la activitățile sociale și ajută la coeziunea socială;
- învățarea organizării propriei vieți, care contribuie la acumularea de informații puse în slujba dezvoltării personale și a unui stil mai bun de viață.

Creșterea relevanței educației și formării profesionale pentru nevoile pieței muncii este un obiectiv declarat și urmărit în elaborarea politicilor educaționale și în activitățile desfășurate de furnizorii (universități) de educație. În acest sens, au fost promovate un șir de inițiative vizând adaptarea ofertei de educație și formare profesională la cerințele și necesitățile pieței muncii:

- ✓ reconsiderarea metodologiilor de planificare a admiterii și înmatriculării în învățământul superior;
- ✓ revizuirea și modificarea planurilor de învățământ din perspectiva furnizării competențelor-cheie;
- ✓ elaborarea descriptorilor de calificări, cu atragerea reprezentanților angajatorilor etc.

Conform analizei datelor *cantitative*, participarea la activitățile extracurriculare dezvoltă studenților performanțele academice, chiar dacă timpul este alocat acestora în defavoarea cursurilor și temelor. Mai mult ca atât, majoritatea participanților la sondaj consideră că implicarea în activitățile extracurriculare nu le-a afectat în mod negativ performanțele academice, ci dimpotrivă le-a dezvoltat atât abilități academice cât și abilități profesionale. Atât din punct de vedere personal, cât și la nivel general, respondenții consideră că participarea la activitățile extracurriculare îi poate ajuta pe studenți/absolvenți la găsirea unui loc de muncă. Iar analiza informațiilor *calitative* indică că competențele profesionale și academice dezvoltate prin participarea la diverse activități extracurriculare răspund așteptărilor angajatorilor, precum și la creșterea calității programelor academice.

Pornind de la analiza literaturii de specialitate și de la răspunsurile oferite de cei 93 de respondenți, au fost identificate următoarele recomandări pentru creșterea calității programelor de studii prin intermediul activităților extracurriculare:

- *Diversificare, multiplicare și continuitate*: diversificând și multiplicând activități extracurriculare derulate sub egida universităților, nivelul de implicare al studenților va crește, oferindu-le acestora posibilitatea de a obține mai multe competențe profesionale și academice.
- *Instituționalizarea activităților extracurriculare*: universitățile ar trebui să ofere o importanță mai mare acestui tip de activități și să recunoască în mod direct importanța acestora oferind mai multe beneficii participanților (credite suplimentare, scrisori de recomandare, diplome).
- *Parteneriate și colaborări strategice*: desfășurarea activităților extracurriculare în parteneriat cu diferite organizații din mediul public și cel non-profit pentru a permite schimburi de experiență și bune practici (teoretice sau empirice) între studenți și profesioniști.
- *Utilizarea unor tehnici de marketing*: activitățile extracurriculare existente, precum și beneficiile pe care acestea le aduc participanților ar trebui promovate constant și folosite ca modalități de a atrage viitori studenți și motivarea acestora la participare.
- *Specializare*: activitățile extracurriculare ar trebui să fie cât mai specifice, astfel încât să solicite participanților să apeleze la toate cunoștințele teoretice dobândite pe durata studiilor, dar în același timp să-și formeze capacitatea de transpunere a cunoștințelor în practică.

- *Orientare practică*: orientarea spre problemele practice și reale existente pe piața muncii ar conferi participanților la activitățile extracurriculare o pregătire mai bună pentru a se încadra pe piața muncii.

Bibliografie

1. Cadrul de referință al educației și învățământului extrașcolar din Republica Moldova. Chișinău : 2020, 99 p. Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/default/files/cadrul_de_refrinta_al_educatiei_si_invatamantului_extrascolar.pdf
2. Chia, Y.M. Job Offers of Multi-national Accounting Firms: The Effects of Emotional Intelligence, Extra-Curricular Activities, and Academic Performance, 2005, Accounting Education: An International Journal, vol. 14, nr. 1, pp. 75-93.
3. Codul Educației al Republicii Moldova, nr. 152 din 17.07.2014. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=123537&lang=ro#
4. Cole, M.S., Rubin, R.S., Feild, H.S. și Giles, W.F. Recruiters' Perceptions and Use of Applicant Résumé Information: Screening the Recent Graduate, 2007, Applied Psychology, vol. 56, nr. 2, pp. 319.
5. Jioară M., Bîrsan E. Managementul activităților extracurriculare. pp.203-208. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/203-208_4.pdf
6. Kwok, L., Adams, C.R. și Price, M. Factors Influencing Hospitality Recruiters' Hiring Decisions in College Recruiting, 2011, Journal of Human Resources in Hospitality & Tourism, vol. 10, nr. 4, pp. 372-399.
7. Moldovan O. Activitățile academice extracurriculare, performanțele școlare și angajabilitatea masteranzilor. Revista Transilvană de Științe Administrative 2(33)/2013, pp. 89-118.
8. Repida T., Țurcanu C. Educația nonformală în cadrul universitar din perspectiva realizării interconexiunii și continuității între cicluri de învățământ superior. În: Studia Universitatis Moldaviae. Seria „Științe ale Educației”. Chișinău: CEP USM, 2019, nr.5(125), p.18-25. Disponibil: <http://oaji.net/articles/2019/2056-1571648197.pdf>
9. Roulin, N. și Bangerter, A. Extracurricular Activities in Young Applicants' Résumés: What are the Motives Behind their Involvement? 2013b, International Journal of Psychology, vol. 48, nr. 5, pp. 871-880.
10. Roulin, N. și Bangerter, A. Students' Use of Extra-curricular Activities for Positional Advantage in Competitive Job Markets, 2013a, Journal of Education and Work, vol. 26, nr. 1, pp. 21-47.
11. Ștefanco N. Necesitatea adaptării sistemului de învățământ superior la piața muncii. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/150-153_6.pdf
12. Țurcanu C. Educație formală, nonformală și informală: perspectivele noilor educații. În: Studia Universitatis Moldaviae. Seria „Științe ale Educației”. Chișinău: CEP USM, 2017, nr.5(105), p.113-121.
13. Wilkin, C.L. și Connelly, C.E. Do I Look Like Someone Who Cares? Recruiters' Ratings of Applicants' Paid and Volunteer Experience, 2012, International Journal of Selection and Assessment, vol. 20, nr. 3, pp. 308-318.